

PESTPROTOCOL Bakker Sports Schagen

1. Inleiding

De laatste jaren komen er ook in de sport regelmatig meldingen over pestgedrag binnen de vereniging en/of het sportteam. Om verenigingen een handreiking te bieden hoe met pestgedrag om te gaan, heeft de Judo Bond Nederland het keurmerk in het leven geroepen. Om een judobond Keurmerk te verdienen dient de judoschool een anti pestprotocol te hebben. Dit protocol geeft achtergrondinformatie over wat pesten eigenlijk is (inclusief nieuwe vormen van pesten), over een aanpak tegen pesten en over de begeleiding aan de verschillende partijen die bij het pesten zijn betrokken. We zijn erg blij en trots dat wij door onder andere een anti pestprotocol te hanteren het JBN keurmerk mogen dragen. We hopen dat het protocol de judoschool zal helpen om het onderwerp bespreekbaar te maken en om invulling te geven aan een anti-pestbeleid binnen de club.

2. Achtergrondinformatie

2.1 Kenmerken van pesten

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk: nu eens is de één 'het lijdend voorwerp' en dan weer de ander. Bij plagen is er sprake van een incident. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is meestal in staat om zich te verweren. Pesten is structureel. Pesten kan kinderen echt tot wanhoop brengen. Vanwege het structurele karakter van pesten moet er echt beleid worden gemaakt om het probleem aan te pakken. Een kortlopend project of eenmalige activiteit zet meestal onvoldoende zoden aan de dijk.

2.2 Wat is pesten?

Pesten heeft een aantal duidelijke kenmerken:

Pesten gebeurt opzettelijk;

Pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal); Bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer); Pesten gebeurt systematisch; Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen; Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor. Het is dus een typisch menselijke ondeugd die altijd verborgen aanwezig is en steeds weer de kop kan opsteken

2.3 Wie pesten er en wie worden gepest?

Kinderen die pesten lijken vaak sterke kinderen in een groep. Het zijn kinderen die problemen hebben in de thuissituatie, die voortdurend de strijd om de macht in de groep voeren, omdat zij zich verloren voelen in de groep. Door te pesten proberen zij indruk te maken op de groep, door een ander naar beneden te halen vizelen zij hun eigenwaarde op.

Kinderen die gepest worden zijn meestal onzeker, voorzichtig en hebben vaak een negatief zelfbeeld. Ze hebben soms moeite met sociale vaardigheden en zijn vaak geïsoleerd. Hoewel de gepeste fysiek vaak zwakker is dan de pester, hebben kenmerken als gewicht, kleding of het dragen van een bril over het algemeen minder invloed dan wordt gedacht. Gepeste kinderen hebben wel moeite om zichzelf te verdedigen. Ze voelen zich machteloos tegenover de pester. Gepeste kinderen voelen zich vaak erg eenzaam.

Daarnaast is er een groep kinderen die geen actieve rol speelt in het geheel, maar die wel bepalend is voor het voortduren van het pestgedrag. Pestende kinderen kunnen zich gesterkt voelen door de zwijgende instemming van derden.

Hieronder volgen enkele veel voorkomende pesterijen die pesters met hun slachtoffers uithalen (zie ook paragraaf 5):

volstrekt doodzwijgen;

isoleren;

psychisch en/of fysiek mishandelen;

slaan of schoppen;

voortdurend zogenaamd leuke opmerkingen maken over een clubgenoot;

bezittingen afpakken of stukmaken; jennen; het slachtoffer voortdurend de schuld van iets geven; opmerkingen maken over kleding of uiterlijk; e-mails of sms-berichten met een bedreigende of beledigende inhoud versturen; beledigende afbeeldingen van het slachtoffer digitaal verspreiden of op het internet plaatsen.

3. Aanpakken van pesten op de judoschool

Een judoschool, als kleine gemeenschap, kan helpen om pesten tegen te gaan. Het bestuur kan daarbij een belangrijke rol spelen. Daarvoor moeten zij eerst erkennen dat pesten een echt probleem kan zijn. Doordat kinderen meerdere jaren judoën zal de trainer die direct verantwoordelijk zijn voor de groepen en selectie zoals trainers en coaches na verloop van tijd weten waar mogelijk problemen kunnen ontstaan.

Omgangsprotocol

Hieronder volgen de regels die op de Bakker Sports Schagen gelden:

Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de club.

Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.

Ik val de ander niet lastig.

Ik berokken de ander geen schade.

Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.

Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.

Ik negeer de ander niet.

Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.

Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, ik bedreig de ander niet, ik neem geen wapens mee.

Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.

Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.

Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.

Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.

Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt erop aan en meldt dit zo nodig bij bestuur.

Bovenstaande regels worden al bij inschrijving kenbaar gemaakt aan al onze leden en zij dienen hiermee akkoord te gaan voordat ze lid worden.

3.2 Hoe te handelen wanneer er een vermoeden bestaat van pestgedrag

Stap 1

Vaststellen of de gepeste heeft geprobeerd het eerst samen met de pester op te lossen.

Stap 2

Op het moment dat de gepeste er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt), actief ingrijpen door de trainer, coach.

Stap 3

De trainer, coach brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Contact zoeken met de ouders van de partijen na de kinderen daarover ingelicht te hebben.

Eventueel wordt er een gesprek gevoerd met de hele groep. Als trainer, coach zal het onderwerp pesten en de oorzaken en gevolgen voor de slachtoffers, daders, meelopers en de zwijgende middengroep aan bod komen. Een actieve houding van de groep is belangrijk. Er zal dan ook aan de groepsleden gevraagd worden wat er veranderen moet om dit niet meer te laten voorkomen.

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde kinderen/jongeren zullen sancties richting pester volgen.

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de trainer, coach duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met het kind/de jongere die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie sancties). Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester genoteerd in een verslag. Bij iedere melding omschrijft de trainer, coach 'de toedracht'. Trainer, coach en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De trainer/, coach biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

NB: Jonge kinderen (tot 7/8 jaar) zullen minder in staat zijn om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen in de bovenstaande stappen. Het aandeel van de trainer, coach en eventueel ouders, zal dan groter zijn.

4. Begeleiding aan de gepeste, de pester en het team

De trainer, coach biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Begeleiding van het gepeste kind/jongere:

Medeleven tonen (het probleem serieus nemen), luisteren en nagaan hoe en door wie wordt gepest; nagaan hoe het kind/de jongere zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten (huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken); het kind/de jongere in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren; zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen; het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest; nagaan welke oplossing het kind/de jongere zelf wil; met het kind bespreken welke vaardigheden hij/zij moet leren; sterke kanten van het kind/de jongere benadrukken; belonen (schouderklopje) als het kind zich anders/beter opstelt; praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester(s); het gepeste kind niet over beschermen, bijvoorbeeld het kind naar de training brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

Uit onderzoek blijkt dat pesters fysiek en verbaal vaak sterker zijn dan hun klasgenoten. Ze zien hun slachtoffers als waardeloos, zijn agressief, hebben een gebrek aan zelfbeheersing en een positieve houding ten aanzien van geweld.

Verder blijkt dat pesters erg impopulair zijn bij andere kinderen (hoewel dat soms niet zo lijkt). Ze gebruiken verschillen (andere kleur haar, andere kleding, beter of slechter presteren) als vals excuus om anderen het leven zuur te maken. In wezen hebben ze zondebokken nodig waarop zij hun frustraties af kunnen reageren. Ze hebben doorgaans geen idee van wat ze aanrichten en hebben daardoor weinig schuldgevoelens. Het is ijdele hoop om van hen te verwachten dat zij vanzelf wel met het pesten ophouden.

De hulp aan de pester kan bestaan uit de volgende punten:

praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, zelf gepest zijn, bang zijn om zelf mikpunt te worden als niet een ander de zondebok is, zich groot voor willen doen ten opzichte van anderen); laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste; excuses aan laten bieden; pesten is verboden in en om de tafeltennisclub: we houden ons aan deze regels. Het kind straffen als het wel pest en belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt; kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, bijvoorbeeld de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren; contact tussen ouders en trainer/coach/manager: elkaar informeren en overleggen.

Inleven in het kind/de jongere: wat is de oorzaak van het pesten?

overleggen met het kind welke vaardigheden eigen moeten worden gemaakt; afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen - de naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde; het kind/de jongere helpen zich aan regels en afspraken te houden; als het pesten blijft voortduren, kan externe hulp worden ingeschakeld: sociale vaardigheidstraining, eerstelijns psychologenpraktijk.

De groep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:

met de groepsleden praten over pesten en over hun rol daarbij; met de groepsleden overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen. Dit vastleggen in regels en een plan; samen met de groepsleden werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

5. Sancties

De volgende maatregelen zijn geschikt indien het pesten zich voor blijft doen (invulling van stap 3 en stap 4, zie paragraaf 3.2). De straf is opgebouwd uit 4 stappen; afhankelijk van hoe lang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

Stap 1

Eén training niet aanwezig zijn;

blijven tot alle teamgenoten naar huis vertrokken zijn; een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;

door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt;

afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen - de naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Stap 2

De ouders nadrukkelijker bij de oplossing betrekken. De judoschool heeft een dossier bijgehouden van de acties die hebben plaatsgevonden. Dit dossier is uitgangspunt voor het gesprek. In overleg de pester in een andere groep plaatsen.

Stap 3

Bij aanhoudend pestgedrag de pester schorsen.

Stap 4

In extreme gevallen moet de pester geroyeerd worden

6. Nieuwe vormen van pesten en de aanpak daarvan

6.1 Welke vormen zijn er?

Pesten gebeurt ook via internet, e-mail of mobiele telefoon. Het digitaal pesten verschilt in bepaalde opzichten van het 'traditionele' pesten. Het kan namelijk op afstand, anoniem en non-stop. Vormen van digitaal pesten zijn o.a.: anonieme berichten (schelden, bedreigen, roddelen) versturen via MSN en SMS, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, haatprofielen aanmaken, virussen starten en het versturen van een e-mailbom. Opvallend van deze wijze van pesten is dat het taalgebruik veel harder is dan bij het directe pesten. Dat kan door de anonimiteit waarin het plaatsvindt. De kans om gepakt te worden is immers kleiner dan bij het open en bloot pesten. De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam zijn gemaakt, kunnen worden vastgelegd door de pester. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen. Deze vormen van pesten kunnen zeer bedreigend zijn.

6.2 Het aanpakken van het nieuwe pesten

Regelmatig verschijnen er in de media berichten dat kinderen en jongeren, bijvoorbeeld aanstootgevende sms- of e-mailberichten ontvangen of dat kinderen/jongeren schokkende foto's of bedreigingen naar elkaar verzenden.

Over het veilig omgaan met de nieuwe communicatiemiddelen en wat te doen als er toch via die middelen wordt gepest, heeft de Stichting De Kinderconsument het boek: 'Pandora's mailbox. Gids voor een kindveilig internet' geschreven. Ook op de website www.besafeonline.org van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO) staan veel tips hoe om te gaan met foute e-mails, sms-en en pesttelefoontjes.

Aan kinderen/jongeren die per e-mail worden gepest, wordt geadviseerd nooit te reageren. Zij kunnen het beste doen alsof ze de mails nooit hebben gezien. Eventuele volgende mailberichten van dezelfde afzender direct ongeopend verwijderen. Wanneer daders geen respons krijgen, blijkt de lol er voor hen snel af te gaan.

Het is technisch mogelijk e-mails van een bepaalde afzender te blokkeren, zodat ze niet worden ontvangen. Niet elke doorsnee gebruiker is in staat een dergelijke blokkade aan te brengen, dus daarvoor moet een deskundige worden ingeschakeld. Een oplossing kan zijn een andere email adres te nemen, dat zeer selectief bekend wordt gemaakt.

Kinderen/jongeren die per mobiele telefoon worden lastig gevallen, wordt aangeraden bepaalde nummers te blokkeren. Dit werkt alleen als de pestberichten vanaf een telefoon met nummervermelding worden verzonden, zodat de dader zich blootgeeft. Wanneer hij of zij echter de telefoon van iemand anders gebruikt of zijn nummer niet blootgeeft, is de echte dader niet te achterhalen.

Wanneer andere methoden niet helpen kan uiteindelijk alleen de sms-functie worden uitgeschakeld. In het ergste geval moet een nieuw (geheim) nummer worden aangevraagd.

Protocol tegen seksuele intimidatie

In dit document hebben wij als Bakker Sports Schagen vastgelegd hoe wij door gewenst gedrag te stimuleren en risicosituaties te mijden seksuele intimidatie binnen de club trachten te voorkomen. Daarna zal behandeld worden hoe wij omgaan met situaties waarin dit toch gebeurt/dreigt te gebeuren. Tot slot zal uitgewerkt worden welke sancties mogelijk zijn als een situatie niet tot een oplossing komt.

1. Gewenste omgang bevorderen

Het is erg belangrijk dat judoka's zich veilig voelen in hun sportomgeving. Hier hoort bij dat zij zich niet seksueel geïntimideerd mogen voelen. Om het risico daarop zo klein mogelijk te maken hebben we een aantal omgangsregels opgesteld. Deze regels zijn hieronder te vinden.

Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de club.

Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.

Ik val de ander niet lastig.

Ik berokken de ander geen schade.

Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.

Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.

Ik negeer de ander niet.

Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.

Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, ik bedreig de ander niet, ik neem geen wapens mee.

Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.

Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.

Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.

Als iemand mij hindert of lastig valt dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt, vraag ik een ander om hulp.

Ik help anderen om zich ook aan deze afspraken te houden en spreek degene die zich daar niet aan houdt erop aan en meldt dit zo nodig bij bestuur.

Bovenstaande regels worden al bij inschrijving kenbaar gemaakt aan al onze leden en zij dienen hiermee akkoord te gaan voordat ze lid worden.

Tevens zijn deze regels terug te vinden op onze website bakkersportsschagen.nl. Hier wordt ook informatie gegeven over de vertrouwenscontactpersoon (VCP). Het gaat daarbij om zowel een taakomschrijving als de contactgegevens. Aan leden maar ook aan trainer en coaches, bestuur en aan ouders/verzorgers wordt

gevraagd om ongewenst gedrag bij de VCP te melden wanneer zij dit tegenkomen of vermoeden.

Naast de algemene omgangsregels hanteren wij ook aanvullende regels voor trainers, coaches en anderen die een actieve rol spelen rondom de jeugdige judoka. Deze worden verwoord als (begeleider).

Het gaat om de volgende regels:

De begeleider moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de judoka zich veilig kan voelen.

De begeleider onthoudt zich ervan de judoka te bejegenen op een wijze die de judoka in zijn/haar waardigheid aantast, én verder in het privé-leven van de judoka door te dringen dan nodig is in het kader van de sportbeoefening.

De begeleider onthoudt zich van elke vorm van (machts)misbruik of Seksuele Intimidatie tegenover de judoka.

Seksuele handelingen en seksuele relaties tussen de begeleider en de judoka zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

De begeleider mag de judoka niet op een zodanige wijze aanraken dat de judoka en/of de begeleider deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard zal ervaren, zoals doorgaans het geval zal zijn bij het doelbewust (doen) aanraken van geslachtsdelen, billen en borsten.

De begeleider onthoudt zich van (verbale) seksueel getinte intimiteiten via welk communicatiemiddel dan ook.

De begeleider zal tijdens training(sstages), wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met de judoka en met de ruimte waarin deze zich bevindt, zoals de kleedkamer of de hotelkamer.

De begeleider heeft de plicht – voor zover in zijn vermogen ligt – de judoka te beschermen tegen schade en (machts)misbruik als gevolg van Seksuele Intimidatie. Daar waar bekend of geregeld is wie de belangen van de (jeugdige) judoka's behartigt, is de begeleider verplicht met deze personen of instanties samen te werken, opdat zij hun werk goed kunnen uitoefenen.

De begeleider zal de judoka geen (im)materiële vergoedingen geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen. Ook de begeleider aanvaardt geen financiële beloning of geschenken van de judoka die in onevenredige verhouding tot de gebruikelijke dan wel afgesproken honorering staan.

De begeleider zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen die bij de judoka is betrokken. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragsregels zal hij de daartoe noodzakelijke actie(s) ondernemen.

In die gevallen waarin deze regels niet (direct) voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest hiervan te handelen.

Tevens verlangen wij van alle begeleiders dat zij een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) kunnen overleggen en controleren wij via de JBN of zij zijn opgenomen in het registratiesysteem voor plegers Seksuele Intimidatie.

2. Situaties van seksuele intimidatie oplossen:

Als er zich een situatie voordoet waarin een lid zich toch seksueel geïntimideerd voelt kan deze terecht bij de vertrouwenscontactpersoon (VCP) van onze club.

Petra Visser is te bereiken via tel: 0224-212816 of per email
vertrouwenspersoon.BSS@gmail.com

Deze persoon is opgeleid om dergelijke uiteenlopende situaties in te schatten en de bijbehorende procedures te starten en te begeleiden.

3. Sancties:

Een aantal van de sancties zijn voor de club extern, denk hierbij aan een vervolging voor overtreding van artikelen uit het Wetboek van Strafrecht. Wel kunnen interne sancties na overleg met de VCP door het bestuur opgelegd worden. Het bestuur stelt hierbij het collectieve belang van haar <leden/klanten> boven eventueel individueel belang van een lid.